

EL FULL DEL virot

Espècies d'avui, espècies per al demà

 **Govern
de les Illes Balears**
Conselleria de Medi Ambient

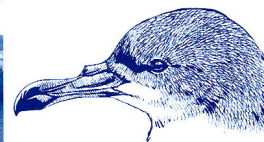
sumari

Aprovació del **II Pla de recuperació del Virot Petit**

versió completa d'aquest document és accessible a la pàgina web de la Direcció General*.

*Pàgina web de la Direcció General:
<http://dgmoba.caib.es/web/index.html>

Aprovació del **II Pla de recuperació del Virot Petit** • Uns col·laboradors molt especials: **Els caçadors de Formentera i la Protecció del Virot Petit** • Zones geogràfiques **d'especial interès** per a la protecció del Virot • Control de **Biointrusos** al Parc Nacional de l'**Arxipèlag de Cabrera** • Mètodes de recompte • **El Centre del Virot**, a Can Marroig, a punt • Un gran llibre sobre **el Virot**

Edició: Conselleria de Medi Ambient, Govern de les Illes Balears

Redacció i fotografies:
Juan Mayol, (Conselleria de Medi Ambient),
Miguel Mc Minn, Ana Rodríguez,
Skua, S.L.
Disseny: Margalida Vinyes

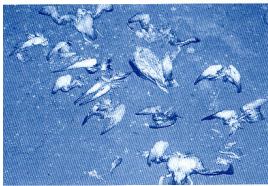
Dipòsit legal: PM-2519-2003

El Consell de Govern de dia dos de juliol va aprovar el **II Pla de recuperació del virot petit** (Decret 65/2004), redactat pel Servei de Protecció d'Espècies. S'hi programen una sèrie de mesures a favor de l'espècie que es duran a terme fins l'any 2010.

És el primer pla de recuperació que s'aprova en els darrers anys i que conté novetats importants, com ara el reconeixement d'àrees geogràfiques on convé parlar especialment a favor de l'espècie. Igualment preveu mecanismes per assegurar la col·laboració de la Conselleria amb altres entitats i organitzacions per desenvolupar l'esmentat pla. Les mesures que preveu per enguany ja estan iniciades. Una

Uns col·laboradors molt especials: **Els caçadors de Formentera i la Protecció del Virot Petit**

Formentera fou, fins fa poc, l'illa amb més parelles de virots de les Balears. Desgraciadament, diversos factors n'han fet desaparèixer moltes, reduint considerablement els efectes de l'espècie. Un dels perills més importants que l'afecta són els moixos assilvestrats o descontrolats, que han proliferat molt a causa del desenvolupament

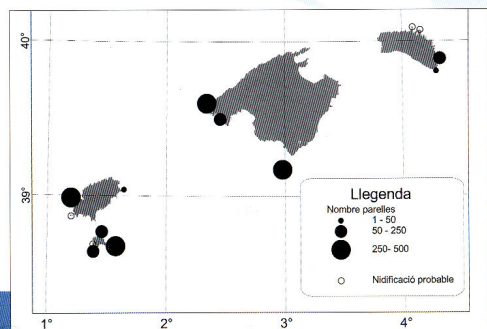
Restes de virots, destruïts per un sol moix, a una cova de La Mola.

pament turístic. Els virots, de nit, es tiren a terra i no són gaire àgils; per a un caçador nocturn com el moix, és fàcil apoderar-se'n. Si a això hi afegim que el virot és una espècie que pon un sol ou, s'entén que fins i tot una taxa de depredació moderada fa disminuir les poblacions de forma molt ràpida. A altres illes del món, espècies similars han patit considerablement per la introducció de moixos, els quals han exterminat colònies senceres.

Enguany, gràcies a la col·laboració de les societats de caçadors des Cap i de La Mola, i al finançament del Ministeri de Medi Ambient, es duu a terme una campanya de captura de moixos en gàbies trampa, que beneficia tant els caçadors (ja que aquest mamífer afecta igualment les espècies de caça, com conills o perdius) com els propis virots. Els formenters, que fins fa poques dècades també col·lectaven virots com aliment, són avui actius defensors de l'espècie. Des d'aquí els donem l'enhorabona!

Zones geogràfiques d'especial interès per a la protecció del Viro

El mapa situa les "àrees sensibles" pel virot, establertes mitjançant el Pla de Recuperació. En aquestes zones es requereix autorització específica de la Conselleria de Medi Ambient per a qualsevol activitat que pugui destorbar o perjudicar l'espècie.

vitat que pugui destorbar o perjudicar l'espècie. L'accés a les colònies, fins i tot amb finalitat científica, requereix igualment d'autorització especial.

Control de Biointrusos al Parc Nacional de l'Arxipèlag de Cabrera

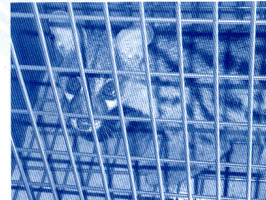
Els mamífers introduïts de manera accidental o deliberada suposen una de les majors amenaces per a la biodiversitat de les illes. Mamífers tan coneguts i propers a l'home com són el moix domèstic i la rata negra ocupen un lloc destacat a la llista de les cent espècies invasores més perilloses arreu del planeta.

A l'arxipèlag de Cabrera, les aus marines constitueixen el grup més vulnerable i amenaçat per la presència de predadors terrestres. Les nombroses restes subfòssils de virot petit localitzades a l'illa de Cabrera i l'actual distribuït de les colònies, posen de manifest la relació existent entre la presència del moix domèstic i l'extinció de nuclis de nidificació d'aquesta espècie a la principal illa de l'arxipèlag.

En el II Pla de Recuperació del Viro Petit, a l'apartat on es descriu la seva Estratègia de Conservació, es fa especial èmfasi en l'eradicació de mamífers carnívors (moix i geneta) de les colònies de nidificació d'aquesta au marina. En aquest àmbit es situa el Pla de control d'espècies problemàtiques en el Parc Nacional de l'arxipèlag de Cabrera 2004/2005 l'objectiu del qual és l'eradicació en tot l'arxipèlag de la rata

negra i dels mamífers carnívors abans esmentats.

Les tasques de captura del moix i de la geneta s'estan duent a terme mitjançant la instal·lació d'una xarxa de gàbies trampa que s'aniran desplaçant per diferents àrees de l'illa de Cabrera. Paral·lelament a aquest sistema s'està efectuant la captura amb arma de foc, mètode exclusivament utilitzat amb exemplars

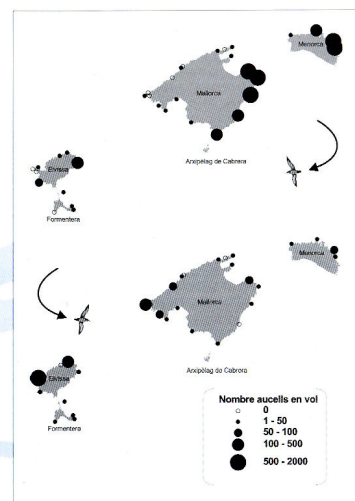
Geneta.

esquius de moix assilvestrat, que no és possible capturar en viu.

Fins ara, s'han capturat set exemplars de moix domèstic i dos de geneta. Tots els exemplars d'aquesta darrera espècie són alliberats a finques públiques de Mallorca, pel Servei de Protecció d'Espècies de la Conselleria de Medi Ambient.

Mètodes de recompte

El virot petit és una espècie molt difícil de censar per mor que nidifica a llogueres o cavitats situades a illes o penya-

segats remots i inaccessibles. Per protegir-se de depredadors, tan sols s'atrau al seu cau de nit. Per tot això, realitzar recomptes de llogueres ocupades és una tasca pràcticament impossible en moltes de les colònies, fent-se necessari trobar índexs d'abundància que ens donin una informació sobre el tamany i l'evolució temporal de les poblacions.

El cens d'aus es duu a terme des de diversos punts de la costa amb un equip mínim de dos observadors proveïts amb un

telescopi o uns prismàtics a cada observatori, els quals s'ubiquen a promontoris i caps amb una visió àmplia de l'horitzó. A cada punt es compta el nombre d'aus que passen volant cada deu minuts en paral·lel a la costa. També s'han realitzat recomptes d'esbarts d'aus a les proximitats de les colònies.

L'any 2004, a les Balears, s'han realitzat dos recomptes coordinats durant el període reproductor del virot petit: vint-i-vuit localitats el dos d'abril i vint-i-quatre el vint-i-un de maig. S'han comptat tres mil cinc-cents aus en el primer cens i sis mil set-cents en el segon. Al mapa s'observa el recompte màxim d'aus a cada un dels punts (sigui quin sigui

el dia), separats en funció de la direcció de vol. Els patrons de moviment són molt similars als del 2003, tot i que el nombre d'aus detectades és menor. Les illes del NO d'Eivissa són un lloc de pas important i es confirma el trànsit de les aus a la posta de sol al llarg de la costa de Llevant de Mallorca.

Un dels factors observats en els censos és la gran variabilitat dels resultats. Els factors que influeixen més són la ubicació de l'aliment i les condicions meteo-

ròlogiques. El virot petit, com altres baldrigues, pot recórrer grans distàncies per obtenir el seu menjar (principalment cupleiformes com la sardina), detectant-se desplaçaments diaris de fins a dos-cents quilòmetres des de les colònies.

En tots els recomptes ha col·laborat personal de la Conselleria de Medi Ambient, del Consell Insular de Mallorca i nombrosos voluntaris del GOB, GEN (Eivissa), SOM (Menorca) i Natura Parc.

Tots aquells que estiguin interessats en participar com a voluntaris en els pròxims recomptes de virot petit poden obtenir informació en el telèfon:

971 764 444
o enviant un correu a
virotpetit@skuasl.com.

El Centre del Viro, a Can Marroig, a punt

L'antic estable de Can Marroig, a Formentera, ha estat rehabilitat per la

Conselleria de Medi Ambient, i aquest mes d'octubre s'hi inaugurarà una exposició sobre el virot petit i la seva conservació, que compartirà espai amb una mostra de la importància de la conservació de la posidònia. Ambdues mostres han estat finançades pels fons LIFE de la UE i la Conselleria de Medi Ambient, i seran obertes diàriament.

Un gran llibre sobre el Viro

SEO-BirdLife ha enllestit una completa monografia que resumeix els resultats dels treballs de seguiment i protecció de l'espècie realitzats amb el projecte Life. L'edició està ja a la impremta, i s'espera tenir-la al carrer en les properes setmanes. La Conselleria de Medi Ambient disposarà d'alguns exemplars per a la seva difusió. Els interessats en obtenir-lo poden fer-ne una sol·licitud, per escrit o correu electrònic, al Servei de Protecció d'Espècies, i el rebiran gratuïtament en editar-se.

"EL FULL DE LES ESPÈCIES" és el butlletí informatiu de la Conselleria de Medi Ambient (Servei de Protecció d'Espècies). La distribució és gratuïta. Si vols rebre'l, omple aquesta fitxa i envia-la a l'adreça següent: Conselleria de Medi Ambient, av. de Gabriel Alomar i Villalonga, 33, 07006 Palma (Mallorca). També pots sol·licitar-lo per correu electrònic a: especies@dgmmmba.caib.es

Nom i llinatges _____
Domicili _____
C.P. _____ Ciutat _____ País _____
e-mail _____
Vull rebre "EL FULL DE LES ESPÈCIES", butlletí informatiu de la Conselleria de Medi Ambient (Servei de Protecció d'Espècies).
_____ d _____ de _____
Signatura